

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 23. maj 2022
Kontor: Sikkerhedskontor I
Sagsbeh: Karl Krohn Schaldemose
Sagsnr.: 2022-0037-0149
Dok.: 2433067

Besvarelse af spørgsmål nr. 2 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordning om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online (L 166)

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 2 vedrørende forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordning om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online (L 166), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 9. maj 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Preben Bang Henriksen (V).

Mattias Tesfaye

/

Michelle Argir Simonsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 2 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordning om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online. (L 166):

”Vil ministeren yde teknisk bistand til et ændringsforslag, der sikrer, at der skal indhentes en forudgående retskendelse svarende til ordningen i retsplejelovens § 791 d, stk. 1, inden et påbud til hostingtjenesteydere om at fjerne eller deaktivere adgang til terrorrelateret indhold kan udstedes?”

Svar:

1. Jeg forstår spørgsmålet således, at der ønskes teknisk bistand til et ændringsforslag om, at der tilvejebringes hjemmel til, at der skal indhentes en forudgående retskendelse svarende til ordningen i retsplejelovens § 791 d, stk. 1, inden udstedelsen af et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold efter artikel 3, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordningen (EU) 2021/7842 af 29. april 2021 om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online (TCO-forordningen).

2. Jeg kan ikke støtte et sådant ændringsforslag, hvori der indføres et nationalt krav om forudgående retskendelse, idet TCO-forordningen allerede indeholder fyldestgørende regler om klagemuligheder og retsgarantier, og at der således er tilstrækkelige muligheder for efterprøvelse og uafhængig kontrol af de kompetente myndigheders afgørelser i henhold til TCO-forordningen, herunder også for så vidt angår påbud om fjernelse fra kompetente myndigheder i andre medlemsstater, jf. nærmere nedenfor. Der henvises i øvrigt til Justitsministeriets besvarelse af 6. maj 2022 af spørgsmål nr. 1 til L 166.

Et sådant ændringsforslag kan dog formuleres som anført nedenfor.

**Æ n d r i n g s f o r s l a g
til**

lov om supplerende bestemmelser til forordning om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online (L 166)

Af (...):

1) I den foreslåede § 2, *stk. 1*, indsættes som nyt 2. *pkt.*:

»Endvidere udpeges domstolene som kompetent myndighed, jf. TCO-forordningens artikel 12, stk. 1, litra a.«

[Udpegning af domstolene som kompetent myndighed]

Ny paragraf

2) Efter § 3 indsættes som ny paragraf med tilhørende overskrift:

»Påbud om fjernelse eller deaktivering af terrorrelateret indhold til en hostingtjenesteyder

§ 01. Påbud om fjernelse eller deaktivering af terrorrelateret indhold til en hostingtjenesteyder efter artikel 3, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordningen (EU) 2021/7842 af 29. april 2021 om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online (TCO-forordningen) og underretninger efter § 3, stk. 1, træffes af Rigspolitiet efter rettens kendelse. I kendelsen anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for udstedelse af påbuddet er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres.

Stk. 2. Fremsætter den, mod hvem påbuddet retter sig, anmodning herom, skal Rigspolitiet snarest muligt forelægge sagen for retten. Retten afgør ved kendelse, om påbuddet skal opretholdes.

Stk. 3. Såfremt tidsfristen på én time i TCO-forordningens artikel 3, stk. 3, ikke kan overholdes, dersom retskendelse skal afventes, skal Rigspolitiet træffe beslutning om udstedelse af påbud uden forudgående kendelse. I så fald skal Rigspolitiet snarest muligt og senest inden 24 timer fra underrettelse om påbuddet forelægge sagen for retten. Retten afgør ved kendelse, om påbuddet kan godkendes, og om det kan opretholdes. Burde påbuddet efter rettens opfattelse ikke have været foretaget, skal retten give meddelelse herom til Justitsministeriet.

Stk. 4. Retsplejelovens § 694, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse på Rigspolitiets begæringer efter denne bestemmelse.

Stk. 5. Retsplejelovens kapitel 85 finder tilsvarende anvendelse for rettens afgørelser efter denne bestemmelse.«

[Ny bestemmelse vedrørende krav om forudgående retskendelse]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det følger af lovforslagets § 2, stk. 1, at Rigspolitiet udpeges som national kompetent myndighed, jf. TCO-forordningens artikel 12, stk. 1, litra a-c. Dette indebærer bl.a., at Rigspolitiet er kompetent myndighed til at udstede påbud om fjernelse eller deaktivering af terrorrelateret indhold online, jf. forordningens artikel 3, stk. 1, jf. 12, stk. 1, litra a.

Det foreslås med ændringsforslaget, at domstolene udpeges som kompetent myndighed, jf. TCO-forordningens artikel 12, stk. 1, litra a. Ændringen er en konsekvens af, at det med ændringsforslagets foreslås, at Rigspolitiet alene vil kunne udstede påbud om fjernelse eller deaktivering af terrorrelateret indhold efter rettens kendelse. Forslaget indebærer herved, at domstolene – sammen med Rigspolitiet – vil blive national kompetent myndighed for så vidt angår udstedelse af påbud, jf. forordningens artikel 12, stk. 1, litra a, jf. artikel 3, stk. 1.

Det forudsættes, at domstolenes kompetence efter TCO-forordningens artikel 12, stk. 1, litra a, vil være begrænset til rettens afgørelse om kendelse. Den nationale kompetente myndigheds øvrige opgaver mv. i henhold til forordningens artikel 12, stk. 1, litra a, forudsættes således herudover at skulle varetages af Rigspolitiet.

Til nr. 2

Der findes i dag ikke regler, der udpeger en dansk kompetent myndighed, ligesom der ikke findes regler, der vedrører den kompetente myndigheds opgavevaretagelse i henhold til TCO-forordningen, herunder et krav om forudgående retskendelse, inden udstedelse af påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold på internettet.

Det følger af TCO-forordningens artikel 3, stk. 3, at hostingtjenesteydere skal fjerne eller deaktivere adgangen til terrorrelateret indhold i alle medlemsstater hurtigst muligt og inden for én time efter, at de har modtaget et påbud herom. Har en kompetent myndighed ikke tidligere udstedt et påbud om fjernelse til en hostingtjenesteyder, gives hostingtjenesteyderen oplysninger om de gældende procedurer og frister mindst 12 timer før, at påbuddet udstedes, jf. artikel 3, stk. 2.

Det fremgår af lovforslagets § 2, stk. 1, at Rigspolitiet udpeges som national kompetent myndighed efter forordningens artikel 12, stk. 1, litra a-c, hvilket bl.a. indebærer, at Rigspolitiet vil få kompetence til at udstede påbud om

fjernelse i medfør af forordningens artikel 3. Det foreslås endvidere med lovforslagets § 3, stk. 1, at når Rigspolitiet i henhold til forordningens artikel 4, stk. 1, underrettes om et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold, der er udstedt af den kompetente myndighed i en anden medlemsstat, og som er adresseret til en hostingtjenesteyder med hovedsæde i Danmark eller til en hostingtjenesteyders retlige repræsentant i Danmark, skal Rigspolitiet underrette hostingtjenesteyderen eller den retlige repræsentant om påbuddets retlige virkning for så vidt angår Danmark.

Som det nærmere fremgår af pkt. 2.2.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger følger det dog af retsplejelovens § 791 d, stk. 1, at der kan ske blokering af en hjemmeside efter forudgående retskendelse, hvis der er grund til at antage, at der fra hjemmesiden begås en overtrædelse af straffelovens §§ 114-114 i, om terrorisme.

Med ændringsforslaget foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse i lovforslaget som § 01, der indeholder et krav om forudgående retskendelse.

Det foreslås med § 01, *stk. 1, 1. pkt.*, at påbud om fjernelse eller deaktivering af terrorrelateret indhold til en hostingtjenesteyder efter TCO-forordningens artikel 3, stk. 1, og underretninger efter § 3, stk. 1, træffes af Rigspolitiet efter rettens kendelse.

Bestemmelsen indebærer således, at Rigspolitiets udstedelse af påbud efter forordningens artikel 3, stk. 1, alene vil kunne ske efter en forudgående retskendelse. Det bemærkes, at forordningens betingelser for udstedelse af påbud i øvrigt vil skulle være opfyldt, herunder særligt de indholdsmæssige betingelser i forordningens artikel 3, stk. 4. Endvidere vil forordningens regler i øvrigt finde anvendelse.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at domstolene – sammen med Rigspolitiet – vil blive nationalt kompetent myndighed for så vidt angår udstedelse af påbud, jf. forordningens artikel 12, stk. 1, litra a, jf. artikel 3, jf. nærmere ovenfor om den foreslåede § 2, stk. 1, 2. pkt.

Politiet forudsættes at foretage underretning af den, som indgrebet retter sig mod, dvs. den hostingtjenesteyder, der udbyder det terrorrelaterede indhold, som retten har givet udstedt kendelse om at fjerne eller deaktivere.

Det følger af den foreslåede § 01, stk. 1, 2. *pkt.*, at de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for udstedelse af påbuddet er opfyldt, skal anføres i kendelsen. Det forudsættes i den forbindelse, at retten vil skulle påse, at forordningens betingelser for udstedelse af påbud i øvrigt er opfyldt, herunder særligt om betingelserne for at udstede et påbud i medfør af TCO-forordningen er opfyldt, jf. artikel 3, stk. 4. Kendelsen kan til enhver tid omgøres, jf. bestemmelsens 3. *pkt.*

Efter den foreslåede § 01, *stk. 2*, skal Rigspolitiet snarest muligt forelægge sagen for retten, såfremt den, mod hvem påbuddet retter sig, fremsætter anmodning herom. Retten afgør ved kendelse, om påbuddet skal opretholdes.

Det følger af den foreslåede § 01, *stk. 3, 1. pkt.*, at såfremt tidsfristen på én time i TCO-forordningens artikel 3, stk. 3, ikke kan overholdes, dersom retskendelse skal afventes, skal Rigspolitiet træffe beslutning om udstedelse af påbud uden forudgående kendelse.

Forslaget indebærer, at Rigspolitiet vil skulle udstede påbud efter forordningens artikel 3, stk. 1, uden krav om forudgående retskendelse, hvis tidsfristen i forordningens artikel 3, stk. 3, umuliggør, at forudgående retskendelse kan indhentes. Forslaget har herved til formål at sikre, at den fastsatte tidsfrist på én time i forordningens artikel 3, stk. 3, overholdes, og at Danmarks EU-retlige forpligtelser herved efterleves.

Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af lovforslagets § 3, stk. 1, at når Rigspolitiet i henhold til forordningens artikel 4, stk. 1, underrettes om et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold, der er udstedt af den kompetente myndighed i en anden medlemsstat, og som er adresseret til en hostingtjenesteyder med hovedsæde i Danmark eller til en hostingtjenesteyders retlige repræsentant i Danmark, skal Rigspolitiet underrette hostingtjenesteyderen eller den retlige repræsentant om påbuddets retlige virkning for så vidt angår Danmark. Efter lovforslagets § 3, stk. 2, skal underretningen ske umiddelbart efter, at Rigspolitiet er blevet underrettet om påbuddet, idet tidsfristen på én time i forordningens artikel 3, stk. 3, skal overholdes.

Underretningsforpligtelsen i lovforslagets § 3, stk. 1, indebærer således, at det i praksis vil være umuligt både at overholde forordningens tidsfrist på én time for fjernelse eller deaktivering af terrorrelateret indhold samt kravet om forudgående retskendelse efter den foreslåede § 791 f, stk. 1.

Kravet om forudgående retskendelse i den foreslåede § 01, stk. 1, vil således af hensyn til Danmarks EU-retlige forpligtelser som altovervejende hovedregel skulle fraviges, når Rigspolitiets foretager underretninger efter lovforslagets § 3, stk. 1, jf. den foreslåede § 01, stk. 3, 1. pkt.

Det følger i så fald af den foreslåede § 01, stk. 3, 2. *pkt.*, at Rigspolitiet snarest muligt og senest inden 24 timer fra underrettelse om påbuddet skal forelægge sagen for retten. Retten afgør ved kendelse, om påbuddet kan godkendes, og om det kan opretholdes. Burde påbuddet efter rettens opfattelse ikke have været foretaget, skal retten give meddelelse herom til Justitsministeriet.

Det bemærkes, at TCO-forordningen herudover indeholder en række klage- og retsgarantier for efterprøvelse af påbud om fjernelse, jf. herved særligt artikel 4, stk. 3 og 4, samt artikel 9, der bl.a. sikrer fuld overholdelse af de grundlæggende rettigheder såsom ytrings- og informationsfrihed i et demokratisk samfund samt retlige klagemuligheder som garanteret af den ret til adgang til effektive retsmidler, der er fastsat i artikel 19 i Traktaten om Den Europæiske Union og artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

Efter forordningens artikel 4, stk. 3, kan den kompetente myndighed i det land, hvor hostingtjenesteyderen har hovedsæde eller hvor dens retlige repræsentant har ophold eller er etableret, af egen drift inden for 72 timer efter modtagelse af et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold efter artikel 4, stk. 1, vedtage en begrundet afgørelse om, at påbuddet udgør et alvorligt eller åbenbart brud på forordningen eller grundlæggende rettigheder i EU's Charter om grundlæggende rettigheder, herunder ytringsfriheden. En hostingtjenesteyder og en indholdsleverandør har efter forordningens artikel 4, stk. 4, ret til inden for 48 timer efter modtagelse af et sådant påbud at anmode den kompetente myndighed om at kontrollere påbuddet. Hvis der træffes afgørelse om, at påbuddet udgør en overtrædelse af artikel 4, stk. 3 eller 4, ophører påbuddet om fjernelse med at have retsvirkninger, jf. artikel 4, stk. 6.

Herudover følger det af forordningens artikel 9, stk. 1, at Rigspolitiets afgørelser i henhold til TCO-forordningens artikel 3 og artikel 4, stk. 3 og 4, samt underretninger efter lovforslagets § 3, stk. 1, vil kunne prøves ved domstolene i det land, hvor påbuddet er udstedt.

Dette indebærer, at en hostingtjenesteyder, der har modtaget et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold efter forordningen, har ret til at anfægte dette ved domstolene i den medlemsstat, hvis kompetente myndighed har udstedt påbuddet, jf. forordningens artikel 9, stk. 1. Indholdsleverandører, hvis indhold er blevet fjernet, eller hvor adgangen hertil er blevet deaktiveret, som følge af et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold, har ligeledes ret til at anfægte dette ved domstolene i den medlemsstat, hvis kompetente myndighed har udstedt påbuddet, jf. forordningens artikel 9, stk. 2. Dette vil ligeledes være tilfældet for så vidt angår en hostingtjenesteyder eller en indholdsleverandør i Danmark, som vil anfægte påbuddet. Dette gælder uanset den ordning for underretning, der foreslås med lovforslagets § 3.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 01, *stk. 4*, at retsplejelovens § 694, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse på Rigspolitiets begæringer efter den foreslåede bestemmelse. Den foreslåede bestemmelse vedrører spørgsmålet om, hvilken ret der skal træffe afgørelse om påbud efter bestemmelsen. Det foreslås, at den almindelige bestemmelse om retsmøder under efterforskningen i straffesager, jf. retsplejelovens § 694, stk. 1, skal finde anvendelse. Efter denne bestemmelse kan politiet begære retsmøder afholdt ved retten i enhver kreds, hvor oplysning i sagen må antages at kunne tilvejebringes. Det er i bestemmelsens forarbejder forudsat, at det har været hensigten at overlade politiet en betydelig frihed til at skønne over, i hvilken retskreds, retsmødet bør afholdes, jf. betænkning nr. 622/1971, s. 16. Dette forudsættes også at gælde for begæringer efter den foreslåede bestemmelse.

Det følger af den foreslåede bestemmelse § 01, *stk. 5*, at retsplejelovens kapitel 85 finder tilsvarende anvendelse for rettens afgørelser efter den foreslåede bestemmelse. Dette vil bl.a. have den konsekvens, at der vil gælde en kærefrist på 14 dage, jf. § 969, stk. 1. Kære vil ikke have opsættende virkning, jf. § 969, stk. 2.

2. Som nærmere tilkendegivet i Justitsministeriets besvarelse af 6. maj 2022 af spørgsmål nr. 1 til L 166 er det på ovenstående baggrund Justitsministeriets vurdering, at TCO-forordningen allerede indeholder fyldestgørende klagemuligheder og retsgarantier, og at der således er tilstrækkelig mulighed for efterprøvelse og uafhængig kontrol af de kompetente myndigheders afgørelser i henhold til de gældende regler i TCO-forordningen, herunder også for så vidt angår påbud om fjernelse fra kompetente myndigheder i andre medlemsstater.

Justitsministeriet bemærker endvidere, at et krav om forudgående retskendelse i praksis alene vil kunne gælde for påbud udstedt af Rigspolitiet. Et krav om forudgående retskendelse vil således som altovervejende hovedregel ikke kunne gælde for underretningsordningen i lovforslagets § 3, stk. 1. Dette skyldes, at det i praksis ikke vil være muligt både at overholde forordningens tidsfrist på én time for fjernelse eller deaktivering af terrorrelateret indhold samt et krav om forudgående retskendelse.

Justitsministeriet finder, at en sådan ordning – hvorefter der vil gælde forskellige retsgarantier alt efter om et påbud er udstedt af Rigspolitiet eller de kompetente myndigheder i andre medlemsstater – vil være særdeles uensigtsmæssig, ligesom den må formodes at ville føre til en uklar retstilstand.

Justitsministeriet bemærker i tilknytning hertil, at TCO-forordningen har til formål at skabe en fælles, klar og harmoniseret retlig ramme til at håndtere misbrug af hostingtjenesteydere til udbredelse af terrorrelateret indhold på internettet. Forordningen indeholder ikke krav om forudgående retskendelse, men fastsætter i stedet fyldestgørende regler om klagemuligheder og retsgarantier.

Jeg kan – af de af Justitsministeriet anførte grunde – ikke støtte ændringsforslaget.